

PAŃSTWOWY INSTYTUT WETERYNARYJNY
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
ZAKŁAD PARAZYTOLOGII I CHORÓB INWAZYJNYCH
PRACOWNIA CHORÓB OWADÓW UŻYTKOWYCH

Al. Partyzantów 57

24-100 Puławy

<http://www.piwet.pulawy.pl>

e-mail: pszczoly@piwet.pulawy.pl

tel. (0-81) 889 30 00

fax. (0-81) 886 25 95

Puławy, dn.09.12.2009

Szanowni Państwo

W związku z masowymi upadkami rodzin pszczelich jakie pojawiły się w krajowych pasiekach od roku 2007, Państwowy Instytut Weterynaryjny- Państwowy Instytut Badawczy w Puławach oraz Oddział Pszczelnictwa ISK podjęli prace mające na celu pomoc środowisku pszczelarstwu w wyjaśnieniu przyczyn tego zjawiska i podjęcie działań zapobiegawczych.

W 2009 roku został opracowany projekt badawczy, na realizację którego uzyskano środki finansowe z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Projekt badawczy pt. „Określenie roli czynników środowiskowych, genetycznych i chorobotwórczych w występowaniu masowej śmiertelności rodzin pszczelich” będzie realizowany w latach 2009-2012. W ciągu tego okresu (3 lata) wszyscy pszczelarze, którzy w swoich pasiekach odnotują zwiększone straty rodzin pszczelich (powyżej 10%), będą mogli uzyskać pomoc w diagnozowaniu przyczyn zwiększonej śmiertelności rodzin pszczelich. W związku z tym pszczelarze mogą wysłać materiał z osypanych rodzin pszczelich celem wykonania wielokierunkowych badań laboratoryjnych i identyfikacji czynników mogących mieć wpływ na giniecie rodzin.

Badania laboratoryjne obejmować będą :

- ⊙ ocenę stanu zdrowotnego rodzin pszczelich – badanie w kierunku stwierdzenia patogenów chorobotwórczych dla pszczół (*V.destructor*, *N. apis*, *N. ceranae*, wirusy)
- ⊙ ocenę pozostałości środków ochrony roślin w zapasach pokarmu węglowodanowego i pierdze zgromadzonej w plastrach pochodzących z rodzin które zginęły
- ⊙ ocenę pozostałości akarycydów stosowanych do zwalczania pasożyta *Varroa destructor* w plastrach pochodzących z tych rodzin
- ⊙ ocenę zanieczyszczenia wosku pochodzącego z plastrów węglowodorami obcego pochodzenia (ocena jakości stosowanej węzy)

Wszystkie badania wykonane będą bezpłatnie.

Wyniki badań poza wykorzystaniem ich do celów naukowych będą przekazane właścicielom pasiek.

Zasady pobierania materiału do badań laboratoryjnych.

- Jeśli w pasiece zginęło mniej niż 10 rodzin pszczelich próbki należy pobrać ze wszystkich rodzin.
- Jeśli w pasiece zginęło więcej niż 10 rodzin próbki należy pobrać z 10 losowo wybranych uli.
- Z każdej rodziny należy pobrać w miarę możliwości wszystkie wymienione poniżej 5 rodzajów próbek.
- **Próbki z każdej rodziny muszą być pobrane i zapakowane w oddzielne opakowania.**

Rodzaj materiału do badań (rodzaj próbek, które należy pobrać)

a/ martwe pszczoły (osyp)

- Jeśli osyp jest bardzo duży to z każdej rodziny należy pobrać osyp o objętości około 2 szklanek.
- Przy mniejszych osypach (niż 2 szklanki) należy pobrać do badania cały osyp.

W celu ujednolicenia pobieranych próbek osypu (z rodzin gdzie jest go dużo i nie zostanie w całości wysłany do badania), należy najpierw cały osyp dokładnie wymieść z dennicy do jakiegoś większego naczynia (wiadra), dokładnie wymieszać i następnie pobrać dopiero potrzebną ilość (2 szklanki) . Osyp najlepiej pobrać do papierowego lub tekturowego opakowania.

b/. zapasy pokarmu

Jeżeli jest to możliwe, do czystych naczyń (szklanych bądź z tworzywa sztucznego) należy pobrać z plastrów z czerwiem (lub jeśli nie ma czerwiu to z centralnych plastrów gniazda) po 3 łyżki stołowe zapasów pokarmu (**około 100-150 ml zapasu z 1 rodziny**)

c/. próbki czerwiu

Z rodzin, w których jest czerw należy wyciąć wycinek plastra z czerwiem o powierzchni około 5cm × 5cm.

d/. próbki pierzgi

Z każdej rodziny rodzin należy pobrać wycinek plastra z pierzgą czerwiem o powierzchni około 5cm × 5cm.

e/. puste plastry

Z każdej rodziny rodzin należy pobrać wycinek pustego plastra o powierzchni około 10cm × 10cm.

Do przesyłki należy dołączyć formularz z uzupełnionymi danymi.

Wszystkie rodzaje prób wraz z wypełnionym formularzem proszę wysłać na adres:

Pracownia Chorób Owadów Użytkowych
Zakład Parazytologii i Chorób Inwazyjnych

PIWet-PIB

Al. Partyzantów 57

24-100 Puławy

Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu;

(081) 889 30 12 lub tel. kom. 607 099 701

A także drogą e-mailową:

pszczoły@piwet.puławy.pl

Uprzejmie proszę wszystkich Państwa o przekazywanie zainteresowanym pszczelarzom powyższych informacji wraz z wzorem formularza do wypełnienia.

Z poważaniem

Dr Krystyna Pohorecka

FORMULARZ BADAŃ

„Określenie roli czynników środowiskowych, genetycznych i chorobotwórczych w występowaniu masowej śmiertelności rodzin pszczelich”

1. Dane kontaktowe pszczelarza - adres zamieszkania i numer telefonu, adres e-mail

.....
.....
.....

2. Miejsce stacjonowania pasieki

.....
.....

3. Rodzaj pasieki (wędrowna, stacjonarna)

4. Rasa pszczół

.....
.....

5. Wykorzystywane pożytki

.....
.....

6. Uprawy rolnicze wokół pasieki

.....
.....

7. Termin ostatniego zbioru miodu.....

8. Leki stosowane przeciw warrozie w czasie sezonu: nazwa leku, liczba zabiegów i termin ich wykonania

.....
.....

9. Czym rodziny były dokarmiane na zimę i termin dokarmiania

.....
.....

10. Liczba rodzin zazimowanych

11. Ocena stanu rodzin pszczelich przygotowanych do zimowania:

- liczba rodzin silnych, średnich....., słabych

- zapasy pierzgi (wystarczające , średnie, słabe).....

12. Liczba rodzin osypanych i termin ich osypania

.....
.....

13. Liczba słabych rodzin w pasiece na wiosnę

.....

14. Czy w pasiece wystąpiły objawy znikania pszczół z rodzin (CCD) –
jeśli tak to podać w ilu rodzinach

15. Czy w sezonie obserwowano w pasiece jakieś niepokojące objawy

.....
.....
.....
.....

16. Uwagi własne

.....
.....
.....
.....
.....
.....